

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 24/08-19

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 17. januára 2008 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. F. L., B., zastúpeného advokátom JUDr. S. J., B., vo veci namietaného porušenia jeho

- *základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd,*
- *základného práva na zákonného sudcu a na zákonný súd podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd,*
- *základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd,*
- *základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 12 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. Sro 9031/B, Zsro 8446/00 a jeho uznesením z 13. apríla 2006 a postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. I Cob 467/0006 a jeho uznesením z 25. apríla 2007 a takto*

rozhodol:

Sťažnosť Ing. F. L. o d m i e t a .

Odôvodnenie:

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 27. septembra 2007 doručená sťažnosť Ing. F. L., B. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. S. J., ktorou namietal porušenie svojho

- základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“),
- základného práva na zákonného sudcu a na zákonný súd podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a podľa čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“),
- základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny,
- základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy

v spojení s čl. 12 ods. 1 ústavy postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. Sro 9031/B, Zsro 8446/00 a jeho uznesením z 13. apríla 2006 (ďalej aj „uznesenie z 13. apríla 2006“) a postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. I Cob 467/2006 a jeho uznesením z 25. apríla 2007 (ďalej aj „uznesenie z 25. apríla 2007“).

Zo sťažnosti a jej príloh vyplýva, že obchodná spoločnosť B., spol. s r. o. (ďalej len „obchodná spoločnosť“), návrhom podaným okresnému súdu požiadala o vykonanie zápisu zmeny sídla obchodnej spoločnosti zapísaného v obchodnom registri. Konanie o tomto návrhu bolo vedené okresným súdom pod sp. zn. Sro 9031/B, Zsro 8446/00. Okresný súd uznesením z 13. apríla 2006 zápis navrhovanej zmeny sídla povolil.

Sťažovateľ uviedol „Dňa 5. 9. 2006 Obchodný register Okresného súdu Bratislava I... uverejnil zmenu údajov zapísaných v obchodnom registri tejto spoločnosti...“

Registrový súd zverejnil k rovnakému dátumu nový údaj aj v časti Iné ďalšie právne skutočnosti: Zápisnica z valného zhromaždenia zo dňa 28. 11. 2000...

Sťažovateľ si na základe informatívneho výpisu z obchodného registra všimol, že v spoločnosti došlo k zmene sídla. Dňa 18. 09. 2006 podal voči zmene sídla spoločnosti námietky. Svoje námietky nazval v zátvorke odvolaním voči uzneseniu...

Dňa 17. 8. 2007 obdržal sťažovateľ uznesenie Krajského súdu v Bratislave, ktorým súd odmietol jeho námietky ako odvolanie podané nepríslušnou osobou...“.

V sťažnosti sťažovateľ namietal porušenie označených práv postupom okresného súdu v konaní o povolení zápisu zmeny sídla obchodnej spoločnosti a jeho uznesením z 13. apríla 2006, ako aj postupom a uznesením krajského súdu z 25. apríla 2007 v konaní vedenom o ním podaných „námietkach voči zmene sídla spoločnosti“, ktoré „nazval v zátvorke odvolaním voči uzneseniu“.

Sťažovateľ poukázal na to, že valné zhromaždenie obchodnej spoločnosti konané 28. novembra 2000 a ani iné valné zhromaždenia neprijali platné rozhodnutie o zmene sídla obchodnej spoločnosti z dôvodu, že na takéto rozhodnutie bol podľa spoločenskej zmluvy potrebný súhlas „100 % hlasov všetkých spoločníkov“. Tento súhlas nikdy nebol dosiahnutý, pretože sťažovateľ ako spoločník obchodnej spoločnosti za takéto rozhodnutie na uvedenom a ani inom valnom zhromaždení nehlasoval. Vzhľadom na uvedené podľa sťažovateľa nedošlo k zmene sídla obchodnej spoločnosti a neboli splnené ani podmienky na vykonanie zápisu takejto zmeny v obchodnom registri.

Podľa sťažovateľa ním podané „námietky voči zmene sídla spoločnosti“ neboli opravným prostriedkom proti uzneseniu okresného súdu z 13. apríla 2006 o povolení zmeny zápisu sídla obchodnej spoločnosti, ale „svojimi námietkami z 18. 9. 2006 sťažovateľ upozornil registrový súd na nezgodu medzi zápisom v obchodnom registri a skutočným stavom inak, než na základe návrhu zmeny zápisu, čím... v zhode s § 200a ods. 3 O. s. p. v platnom znení podal podnet na začatie konania bez návrhu... jeho podnet založil povinnosť registrového súdu začať konanie aj bez návrhu...“.

Ďalej sťažovateľ k podaným námietkam uviedol: „Podanie, ktoré vzhľadom na svoj obsah nie je úplným návrhom, ale vyplýva z neho, že ním navrhovateľ požaduje zosúladiť

zapísaný stav so stavom skutočným, je podnetom na začatie konania a súd môže na jeho základe vydať uznesenie o začatí konania. Dokonca, ak návrh na vykonanie súladu zápisu v obchodnom registri so skutočným stavom podá aj neoprávnená osoba, súd so zreteľom na ust. § 200a ods. 4 O. s. p. je povinný skúmať zhodu zápisu so skutočným stavom.“

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že podľa sťažovateľa okresný súd porušil jeho základné právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru tým, že svojím uznesením z 13. apríla 2006 povolil zmenu zápisu sídla obchodnej spoločnosti v obchodnom registri napriek tomu, že preukázateľne neboli splnené podmienky na takéto rozhodnutie, ako aj tým, že nekonal a nerozhodol o podaných „námietskach voči zmene sídla spoločnosti“ z 18. septembra 2006. Okresný súd namiesto toho tieto námietky sťažovateľa predložil na rozhodnutie krajskému súdu.

Krajský súd podľa sťažovateľa porušil jeho základné právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru tým, že jeho námietky proti zmene sídla obchodnej spoločnosti posúdil ako odvolanie proti uzneseniu okresného súdu o povolení zápisu zmeny sídla obchodnej spoločnosti z 13. apríla 2006, čím „*dezinpretoval*“ jeho námietky. Krajský súd po posúdení podania ako odvolania toto odmietol z dôvodu, že sťažovateľ ako spoločník obchodnej spoločnosti nebol osobou oprávnenou podať odvolanie proti uzneseniu okresného súdu z 13. apríla 2006. Podľa sťažovateľa mal krajský súd dohliadať na to, aby došlo k zosúladeniu údajov zverejnených v obchodnom registri vedenom okresným súdom so skutočným stavom (miestom sídla obchodnej spoločnosti).

Porušenie základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a podľa čl. 38 ods. 1 listiny postupom a rozhodnutím okresného súdu a krajského súdu v označených konaniach odôvodňuje sťažovateľ tým, že v dôsledku nesprávne zapísaného sídla obchodnej spoločnosti sú vedené iné súdne konania proti nej pred miestne nepríslušným súdom, a tak pred „*nezákonnými sudcami*“, čím „*bolo sťažovateľovi odňaté základné občianske právo na zákonného sudcu*“.

Porušenie základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny postupom a rozhodnutiami okresného súdu a krajského súdu sťažovateľ videl v tom, že v konaní o zmene zápisu sídla obchodnej spoločnosti mu bola odňatá možnosť domáhať sa v zákonnej lehote neplatnosti uznesenia valného zhromaždenia konaného 28. novembra 2000 podaním príslušnej žaloby. Poukázal na to, že hoci konanie o povolenie zápisu zmeny sídla obchodnej spoločnosti začalo ešte v roku 2000 *„Zverejnenie citovanej zmeny po šiestich rokoch nečinnosti súdu mu takto odňalo prístup k akémukoľvek účinnému opravnému prostriedku, pretože iné možnosť nápravy, než je žaloba o neplatnosť uznesenia valného zhromaždenia, právny systém Slovenskej republiky nepozná“*.

V súvislosti s porušením základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy sťažovateľ zdôraznil svoje práva spojené s účasťou v obchodnej spoločnosti a s vlastníctvom obchodného podielu na imaní obchodnej spoločnosti 30 % a s tým spojeným právom rozhodovať o zmene spoločenskej zmluvy obchodnej spoločnosti. Sťažovateľ uvádza *„Pokiaľ registrový súd priznal spoločníkovi právo jednostranne zmeniť spoločenskú zmluvu, priznal mu viac práv, než aké mu z jeho vlastníctva patria a sťažovateľa v jeho vlastníckom práve obmedzil“*.

V sťažnosti okrem návrhu na rozhodnutie (petite) namietal sťažovateľ tiež porušenie čl. 2 ods. 2 ústavy, ktoré odôvodnil takto: *„Pokiaľ Okresný súd Bratislava I rozhodol o zmene spoločenskej zmluvy bez jeho súhlasu, rozhodol vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov...“*

Pokiaľ namietanú zmenu registrový súd vykonal konaním podľa zákonných ustanovení platných do 1. 2. 2004, potom bola o to viac námietka sťažovateľa oprávnená, pretože až do toho času bol súd povinný skúmať nielen vecnú úplnosť podaní, ale i ich materiálnu správnosť. V konaní... podľa takýchto ustanovení bol preto súd povinný podaný návrh oprávnenej osoby z 5. 12. 2000 zamietnuť, čo neurobil.“

Sťažovateľ ústavnému súdu navrhol vysloviť porušenie ním označených práv postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. Sro 9031/B, Zsro 8446/00 a zrušiť jeho uznesenie z 13. apríla 2006, postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. I Cob 467/2006 a zrušiť jeho uznesenie z 25. apríla 2007 a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie. Zároveň sa domáhal priznania finančného zadosťučinenia v sume 100 000 Sk a priznania náhrady trov konania pred ústavným súdom.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci (v tomto prípade okresného súdu v občianskoprávnom konaní) nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré

označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán (všeobecný súd) porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

Ústavný súd už v rámci svojej judikatúry vyslovil, že podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je viazaný petitom sťažnosti (napr. IV. ÚS 61/07), a preto sa v tejto veci nezaoberal tou časťou odôvodnenia sťažnosti, ktorou sťažovateľ žiadal o preskúmanie porušenia čl. 2 ods. 2 ústavy, pretože v petite sťažnosti to sťažovateľ nepožadoval.

Sťažovateľ namietal porušenie jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, základných práv podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a podľa čl. 38 ods. 1 listiny, základných práv podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny a základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 12 ods. 1 ústavy uznesením okresného súdu sp. zn. Sro 9031/B, Zsro 8446/00 z 13. apríla 2006 a uznesením krajského súdu sp. zn. 1 Cob 467/2006 z 25. apríla 2007 a im predchádzajúcim postupom.

Sťažovateľ namietal porušenie označených práv v konaní okresného súdu vedenom pod sp. zn. Sro 9031/B, Zsro 8446/00 o povolenie zmeny zápisu údajov obchodnej spoločnosti v obchodnom registri (zmeny sídla) na základe návrhu obchodnej spoločnosti. Zároveň sa domáhal zrušenia uznesenia okresného súdu z 13. apríla 2006, ktorým bolo konanie skončené povolením navrhovanej zmeny zápisu sídla obchodnej spoločnosti.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti konštatoval, že ako spoločník obchodnej spoločnosti nebol účastníkom konania vedeného okresným súdom. V tomto smere sťažovateľ akceptoval aj závery krajského súdu vyslovené v uznesení z 25. apríla 2007, že „Ing. F. L. je doposiaľ spoločníkom spoločnosti. Ako spoločník právnickej osoby však nie je účastníkom konania, ktoré bolo začaté na návrh tejto právnickej osoby, pretože vtedy účinné znenie ust. § 200a

O. s. p. ho za účastníka konania neoznačuje a nie je ním ani ako bývalý konateľ tejto spoločnosti“.

Keďže je nespochybniteľné, že sťažovateľ nebol účastníkom v konaní okresného súdu, dospel ústavný súd k záveru, že nemôže byť daná príčinná súvislosť medzi označeným postupom a rozhodnutím okresného súdu a namietaným porušením sťažovateľom označených práv.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd konštatuje, že k namietanému porušeniu jeho práv postupom okresného súdu a jeho uznesením z 13. apríla 2006 nemohlo dôjsť. Z uvedených dôvodov ústavný súd sťažnosť v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Sťažovateľ namietal porušenie označených práv uznesením krajského súdu č. k. I Cob 467/2006-73 z 25. apríla 2007 a jemu predchádzajúcim postupom.

Predmetom konania vedeného krajským súdom bolo konanie o sťažovateľovom podaní z 18. septembra 2006, ktoré bolo označené ako „námietky proti zmene sídla“.

Podľa sťažovateľa okresný súd a následne aj krajský súd posúdili podanie z 18. septembra 2006 nesprávne ako odvolanie proti uzneseniu okresného súdu z 13. apríla 2006 o povolení zmeny zápisu sídla obchodnej spoločnosti, hoci ho mali posúdiť ako podnet na začatie konania bez návrhu, a to konania o zosúladenie stavu zápisu obchodnej spoločnosti v obchodnom registri so skutočným stavom. Krajský súd bol podľa sťažovateľa povinný dohliadať na začatie takéhoto konania okresným súdom.

Krajský súd uznesením z 25. apríla 2007 podanie sťažovateľa z 18. septembra 2006 odmietol, pretože sťažovateľ nebol účastníkom konania vedeného okresným súdom, a preto nebol osobou oprávnenou podať odvolanie proti uzneseniu okresného súdu.

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne s medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00 mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, pričom skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom preskúmavania vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00 mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00) a zároveň by malo za následok porušenie niektorého z princípov spravodlivého procesu, ktoré neboli napravené v inštančnom (opravnom) postupe všeobecných súdov.

Ústavný súd sa oboznámil s obsahom uznesenia krajského súdu z 25. apríla 2007, ako aj s obsahom sťažovateľovho podania z 18. septembra 2006 a konštatuje, že závery krajského súdu so zreteľom na skutkové okolnosti danej veci (s prihliadnutím na samotný obsah podania sťažovateľa z 18. septembra 2006 a zároveň aj na označenie tohto podania sťažovateľom ako „*odvolanie*“) a ich právne posúdenie krajským súdom nevykazujú prvky arbitrárnosti alebo neodôvodnenosti.

Z uvedeného vyplýva, že podľa ústavného súdu krajský súd postupoval v súlade s Občianskym súdnym poriadkom, keď podanie sťažovateľa posúdil podľa označenia v záhlaví podania a jeho obsahu ako odvolanie, ktoré následne odmietol ako podané neoprávnenou osobou.

Podľa názoru ústavného súdu skutočnosť, že sa sťažovateľ nestotožňuje s právnym názorom všeobecných súdov a ich skutkovými závermi pri hodnotení obsahu jeho podaní, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a neznamená ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor všeobecných súdov svojím vlastným. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Podľa názoru ústavného súdu v napadnutom rozhodnutí krajského súdu o takéto rozhodnutia nejde.

Z uvedeného dôvodu ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde sťažnosť v časti smerujúcej proti postupu a uzneseniu krajského súdu z 25. apríla 2007 odmietol pre zjavnú neopodstatnenosť.

Sťažovateľ môže iniciovať dosiahnutie zhody medzi zápisom v Obchodnom registri a skutočným stavom podnetom okresnému súdu, ktorý ak ho vyhodnotí ako opodstatnený, môže začať konanie podľa § 200a ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku.

Vzhľadom na uvedené by bolo možné sťažnosť sťažovateľa odmietnuť aj z dôvodu nedostatku právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie a rozhodnutie.

Pretože sťažnosť bola odmietnutá, ústavný súd o ďalších nárokoch na ochranu ústavnosti uplatnených v sťažnosti nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. januára 2008